

***Методичні матеріали
до уроків зарубіжної літератури в
5 класі
(з мультимедійними додатками)***

**Харків
2022**

Методичні матеріали до уроків зарубіжної літератури в 5 класі (з мультимедійними додатками): навчальний комплект / За заг. ред. Н.В. Химери. — Харків, 2022. — 257 с. + мультимедійні додатки до 52 уроків.

Авторський колектив навчального комплекту із зарубіжної літератури для 5 класу:

Гриценко О.Г. (8,17–21,32,42), Зіменкова Н.М. (5*-6*,брати Грімм,7,29–31,52), Малигіна Л.М. (1, 33*-35* Льюїс Керролл, 41), Мамченко Н.М. (2–7), Примаченко Р.В. (36–41, 45–47, 51), Сутула О.В. (13–16, 20,22–25, 31), Тищик Л.П. (9–12,20, 48–51), Тітова С.В. (43–44), Фартух Л.А. (17*-19*, 21, 33–35, 41), Чоловська О.С. (26–28, 31).

Рецензенти:

С.В. Ковальова, доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат педагогічних наук, доцент;

Н.А. Дабіжа, учитель зарубіжної літератури та української мови і літератури, старший вчитель Білоцерківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №3 ім. Т.Г.Шевченка Білоцерківської ТГ.

Методичні матеріали до уроків зарубіжної літератури в 5 класі з мультимедійними додатками для учнів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання спрямовані на розвиток професійної майстерності вчителів зарубіжної літератури та їх підготовку до роботи в інноваційному освітньому просторі відповідно до модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5–6 класи» (автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.), розробленої на основі Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. № 898), з урахуванням Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235), відповідно до положень Концепції Нової української школи (2016).

Комплект уміщує методичні матеріали для уроків зарубіжної літератури в 5 класі з мультимедійними додатками та зошит для робіт із зарубіжної літератури для учнів 5 класу.

Навчально-методичний посібник містить орієнтовне календарно-тематичне планування та конспекти уроків, які презентують модель компетентісно зорієнтованого уроку.

Для вчителів-словесників, студентів вищих навчальних закладів педагогічного спрямування.

© Н.В. Химера, 2022

© М.В. Буза, художнє оформлення, 2022

ЗМІСТ

Зміст	3
Передмова	6
Орієнтовне календарно-тематичне планування	8
<i>ВСТУП</i>	
Урок №1. Роль книги та читання художньої літератури для формування гармонійної особистості. Види читання в цифрову епоху. Паперові та електронні книги.	32
<i>СКАРБНИЦЯ НАРОДНИХ КАЗОК</i>	
Урок №2. Казки народів світу: різновиди, ознаки, загальнолюдські ідеали та національна самобутність. Індійська народна казка «Фарбований шакал».	34
Урок №3. Викриття в образах тварин негативних людських якостей.	38
Урок №4. Розвиток мовлення. Творча майстерня майбутнього казкаря.	41
Урок №5. Китайська народна казка «Пензлик Маляна». Поетизація мистецтва й уславлення образу митця в казці.	44
Урок №6. Слова й учинки героїв. Китайські національні символи.	47
Урок №5*. Брати Якоб і Вільгельм Грімм. «Пані Метелиця». Значення діяльності братів Я. і В. Грімм для розвитку європейської культури. Зіставлення образів героїнь казки «Пані Метелиця».	52
Урок №6*. Утвердження у творі доброти, працьовитості, справедливості.	56
Урок №7. Діагностична робота за розділом «Скарбниця народних казок».	59
Урок №8. Позакласне читання. Арабська казка «Про Аладдіна та чарівну лампу».	63
<i>ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ СВІТУ</i>	
Урок №9. Літературна казка та її ознаки. Подібності й відмінності від народної казки.	67
Урок №10. Ганс Крістіан Андерсен. «Снігова королева». Боротьба добра і зла в казці.	70
Урок №11. Утвердження дружби та вірності. Перешкоди на шляху Герди, її помічники.	74
Урок №12. Чарівний світ твору.	79
Урок №13. Оскар Уайльд. «Хлопчик-Зірка». Динаміка образу головного героя, його стосунки з матір'ю та іншими персонажами.	83
Урок №14. Шлях Хлопчика-Зірки від егоїзму й байдужості до відкриття в собі любові й милосердя Фальшиві та справжні цінності. Любов до матері – одна з визначальних цінностей життя.	88
Урок №15. Краса зовнішня та внутрішня. Синтез фольклорних і літературних елементів у творі. Символічний зміст назви твору.	92
Урок №16. Розвиток мовлення. Написання посту для соцмереж щодо прочитаного твору «Як стати красивим?» (за казкою О. Уайльда «Хлопчик-Зірка»).	96
Урок №17. Роальд Дал. «Чарлі і шоколадна фабрика». Казкові пригоди персонажів на шоколадній фабриці містера Вонки.	101
Урок №18. Шлях хлопчика Чарлі до своєї мети. Доброта, щирість і наполегливість головного героя. Зображення родинних стосунків у творі: сім'я Бакетів, інші родини.	105
Урок №19. Образи дітей і дорослих у повісті-казці. Вад и небезпеки сучасного світу, їх утілення у творі. Утвердження співчуття, милосердя, взаємодопомоги, відповідальності, морального вибору.	107
Урок №17*. Астрід Анна Емілія Ліндгрєн. «Пеппі Довгапанчоха».	110

Урок №18*. Дивовижний світ мрій і пригод Пеппі та її друзів у повісті «Пеппі Довгапанчоха».	114
Урок №19*. Безжурний характер і винахідливість Пеппі, її вміння перетворювати життя на диво. Казкові елементи в повісті.	117
Урок №20. Діагностична робота за розділом «Літературні казки світу».	121
Урок №21. Позакласне читання. В. Гауф «Маленький Мук».	125
<i>СЛУХАЄМО ГОЛОСИ ПРИРОДИ</i>	
Урок №22. Зарубіжні поети про природу. Йоганн Вольфганг Ґете. «Нічна пісня подорожнього». Поетизація природи, утвердження зв'язку природи й людини; утілення любові та дбайливого ставлення до довкілля.	128
Урок №23. Генріх Гейне. «Задзвени із глибини...». Поетизація природи, утвердження зв'язку природи й людини; утілення любові та дбайливого ставлення до довкілля.	132
Урок №24. Джон Кітс. «Про коника та цвіркуна». Поетизація природи, утвердження зв'язку природи й людини; утілення любові та дбайливого ставлення до довкілля.	135
Урок №25. Розвиток мовлення. Дискусія «Чи можна словом передати красу природи?»	138
Урок №26. Редьярд Кіплінг. «Мауглі». Історія хлопчика, якого виховали тварини, його дружба з ними. Сміливість, кмітливість, доброта Мауглі.	140
Урок №27. Яскравість характерів персонажів-тварин, утілення в них людських рис.	145
Урок №28. Закони джунглів і цінності людського життя. Ідея відповідальності людини за природний світ.	148
Урок №29. Ернест Сетон-Томпсон. «Лобо». Авторські спостереження за світом природи.	152
Урок №30. Образи тварин, розкриття їх у подіях оповідання, авторських характеристиках. Утвердження любові до всього живого, гуманного ставлення людей до тварин.	156
Урок №31. Діагностична робота за розділом «Слухаємо голоси природи».	160
Урок №32. Позакласне читання. Редьярд Кіплінг. «Рікі-Тікі-Таві».	163
<i>СИЛА ТВОРЧОЇ УЯВИ</i>	
Урок №33. Ернст Теодор Амадей Гофман. «Лускунчик і Мишачий король». Реальний світ і вигадка в казці.	166
Урок №34. Характер головної героїні (Марі). Фантастичні перетворення персонажів. Битва добра і зла.	171
Урок №35. Символічний образ Різдва, різдвяної ялинки. Ідеї добра, людяності, любові. Значення мрії в житті людини.	175
Урок №33*. Льюїс Керролл. «Аліса в Країні Див» (2-3 розділи за вибором учителя). Образ Аліси, світ її уяви та захопливі пригоди.	180
Урок №34*. Персонажі, які оточують героїню.	185
Урок №35*. Особливості художньої мови твору. Ознаки казки. Утілення ідеї особистої свободи, вільного мислення й творчого ставлення до життя.	188
Урок №36. Елеанор Портер. «Полліанна» (3-4 розділи за вибором учителя). Щирість, мужність і оптимізм Полліанни, її позитивний вплив на життя міста, долю інших людей.	192
Урок №37. Творча фантазія головної героїні.	195
Урок №38. Зміни у внутрішньому світі й житті інших персонажів після зустрічі з Полліанною. Ідея відчуття радості життя, що змінює світ на краще.	199
Урок №39. Розвиток мовлення. Творча робота за романом Е. Портер «Полліанна».	202
Урок №40. Художні засоби розкриття образу Полліанни.	205

Урок №41. Діагностична робота за розділом «Сила творчої уяви».	209
Урок №42. Позакласне читання. К.С. Льюїс «Хроніки Нарнії».	215
У ВИРІ ЗАХОПЛИВИХ ПРИГОД	
Урок №43. Марк Твен. «Пригоди Тома Соєра» (2–3 розділи за вибором учителя). Світ дитинства в романі.	217
Урок №44. Том Соєр і Гекльберрі Фінн. Том Соєр і Беккі Тетчер.	221
Урок №45. Життя містечка і пригоди юних друзів. Мрії Тома, його витівки, бажання самоствердитися.	225
Урок №46. Риси характеру Тома, що розкриваються в стосунках з іншими.	229
Урок №47. Сміливість і заповзятливість Тома Соєра та його друзів, їхнє прагнення зробити довколишній світ цікавішим і людянішим.	233
Урок №48. Пауль Маар. «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу». Яскравість художнього світу твору.	235
Урок №49. Оптимістичний образ Суботика, його віра в силу думки й фантазії.	239
Урок №50. Реальне і фантастичне у творі. Елементи фольклору (казки) та їхнє значення для розкриття головної ідеї – реалізації мрій, бажань і прагнень особистості.	242
Урок №51. Діагностична робота за розділом «У вирі захопливих пригод».	247
Урок №52. Художні твори класики й сучасності, прочитані протягом навчального року. Актуальні теми, ідеї, сюжети творів. Улюблені літературні персонажі, герої/героїні. Ознаки окремих жанрів (народна казка, літературна казка, оповідання, повість, вірш та ін.). Українські перекладачі творів зарубіжних письменників. Враження про сучасні медіатексти за прочитаними творами.	252
Список використаних джерел	256

ЛІТЕРАТУРНІ КАЗКИ СВІТУ

ГАНС КРІСТІАН АНДЕРСЕН. «СНІГОВА КОРОЛЕВА»

Тема. Утвердження дружби та вірності. Перешкоди на шляху Герди, її помічники.

Мета: сприяти поглибленню знань учнів про казку «Снігова королева», вдосконаленню вміння виразно читати, вибірково переказувати текст твору, характеризувати персонажів; визначати та формулювати тему та ідею твору; створювати постери, коментарі для соцмереж; проєктувати власний або відомий життєвий досвід на порушені в казці проблеми; спонукати цінувати дружні стосунки.

Предметні компетентності, що формуються на уроці: вичерпно відповідати на запитання за змістом казки, складати простий план тексту твору, добирати матеріал для характеристики персонажів; використовувати мову персонажів для їх характеристики, вибірково переказувати розділи твору, доповнюючи їх окремим епізодами; зіставляти літературний твір та художні ілюстрації до нього, екранізації твору.

Ключові компетентності, що формуються на уроці: висловлювати думки, почуття, погляди в усній і письмовій формі; формулювати визначення, логічно обґрунтовувати висловлену думку; розрізняти емоції інших осіб у контексті комунікації; адаптуватися до змінюваних умов спілкування, формувати готовність брати відповідальність за себе та інших.

Обладнання: додаток (21 слайд): тема та епіграф уроку; вправа «Незакінчене речення»; гра «Аукціон знань»; постер «Снігова королева»; схема «Шлях Герди»; завдання для груп; відео: «Полярне сяйво», фізкультхвилинка «Руханка»; кластер «Риси характеру Герди»; визначення термінів тема та ідея; паспорт казки «Снігова королева»; домашнє завдання; вправи: «Обери позицію», «Палітра емоцій»; word-документи: «Правила роботи в групі», «Завдання для груп», паспорт казки «Снігова королева», «Інстаграм сторінка Герди», «Картка оцінювання».

Тип уроку: урок розвитку компетентностей.

Перебіг уроку

Той твій друг, хто в нещасті допомагає справою.

Тит Макцій Плавт

I. Орієнтація, мотивація діяльності.

☐ **Бесіда.**

- Чи уявляєте ви своє життя без друзів?
- Чому ці люди настільки важливі?
- Що вони приносять у ваш світ?
- Кого можна назвати справжнім другом?
- Наведіть приклади з прочитаних творів справжньої дружби.

II. Цілепокладання.

1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку (слайд 1).

☐ **Слово вчителя.** На минулому уроці ви познайомилися з героями казки Г.К. Андерсена «Снігова королева» Каєм і Гердою. Дівчинка вважала хлопчика своїм другом і тому відправилася на пошуки, коли той зник. Які труднощі їй потрібно буде подолати? Від кого отримає допомогу? Чи зможе юна героїня врятувати Кая. Пропоную дослідити шлях Герди.

2. Визначення очікуваних результатів (слайд 2).

Вправа «Незакінчене речення».

- ✓ Я дізнаюся...
- ✓ Я хочу навчитися...
- ✓ Я прагну зрозуміти...
- ✓ Я зможу пояснити...
- ✓ Я буду наслідувати...

3. Мотивація навчальної діяльності (слайд 3).

☐ **Робота з епіграфом.**

- Читання вчителем епіграфа.

□ **Бесіда.**

- Як ви розумієте слова давньогрецького письменника?
- Як слова епіграфа пов'язані з темою уроку?

III. Цілереалізація.

1. Актуалізація й корекція опорних знань.

□ **Гра «Аукціон знань» (слайд 4).**

Методичний коментар: за кожну правильну відповідь учні отримують фішку для об'єктивного підрахунку балів.

1. Як називається премія, яку один раз на два роки вручають в Копенгагені, 2 квітня, за видатний внесок у дитячу літературу письменникам і художникам-ілюстраторам? (*Премія імені Ганса Крістіана Андерсена*).
2. Вкажіть ознаки літературної казки? (*Має конкретного автора, немає варіантів за обсягом і змістом, ускладнений характер персонажів, може створюватись в прозі, віршах, драматичній формі*).
3. Які незвичайні властивості мало дзеркало троля? (*Красиве і добре зображувало потворним, гідке видавалося ще гіршим*).
4. Чому розбилося дзеркало троля? (*Загальна кількість добрих думок на землі була більшою, ніж дзеркало здатне спотворити. Тому і затремтіло від жахливої гримаси так, що учні троля не змогли його втримати*).
5. Якого лиха завдавали людям скалки дзеркала? (*Якщо потрапляли до ока, то люди бачили все потворним, якщо до серця – воно перетворювалось на крижину, втрачало здатність любити, жаліти, співчувати*).
6. Що трапилося з Каєм, коли якось вони з Гердою читали книжку? (*Скалки дзеркала потрапили до ока і серця хлопчиків*).
7. Як змінився Кай? (*Став злим, насмішуватим, неслухняним*).
8. Як Снігова королева забрала Кая? (*Він, розважаючись, прив'язав свої санчата до її саней*).
9. Про кого це: «Була вона дивовижно гарна й ніжна... Її очі блищали, як дві ясні зірки, проте не було в них ані лагідності, ані тепла»? (*Про Снігову королеву*).
10. Чим стала для Кая краса Снігової королеви? (*Взірцем досконалості*).
11. Чому хлопчик не згадував про свою родину і Герду, перестав відчувати? (*Снігова королева його зачарувала, поцілувавши*).
12. Яка боротьба відбувається в казці? (*Боротьба між добром і злом*).

□ **Презентація учнями постерів до казки «Снігова королева» (слайд 5).**

Методичний коментар: учні демонструють домашні роботи, надають коментарі: «Для постера я обрав... (портрет, або ілюстрацію, або цитату з твору) тому, що... (пояснити вибір)».

□ **Словникова робота (слайд 6).**

Стріха – солом'яна або очеретяна покрівля.

Костур – груба палиця часто з загнутим верхнім кінцем; ціпок.

Муфта – одяг з хутра або тканини для зігрівання рук.

Форејтор – верхівець, що сидить на передньому коні.

Фурман – візник.

Оксамит – тканина з густим коротким ворсом з натурального шовку.

Лапландка – жителька Лапландії, регіону на півночі Фінляндії.

Фінка – жителька Фінляндії, країни на півночі Європи.

Північне сяйво (полярне сяйво) – оптичне явище світіння окремих ділянок нічного неба в полярних районах (слайд 7).

2. Сприйняття й первинне усвідомлення навчального матеріалу, осмислення зв'язків і співвідношень в об'єктах вивчення.

Слово вчителя. Дорослі вирішили, що Кай помер, можливо, потонув. Втративши друга, Герда гірко і довго плаче. Але настає весна. Сонячний промінь і ластівки не вірять у смерть хлопця. І Герда не хоче вірити, не може змиритися з втратою. Тому і відправляється до річки, дізнатися про долю друга. Відтворіть шлях Герди в пошуках Кая.

□ **Робота в парах (word-документ «Шлях Герди», слайд 8).**

Методичний коментар: учні, використовуючи складені вдома плани казки, заповнюють схему. Здійснюють самоперевірку, порівнюючи власну роботу зі зразком на слайді.

□ **Словникова робота (слайд 9).**

Сюжет – система подій у літературному творі, через які письменник розкриває характери персонажів і весь зміст твору.

□ **Дослідницька робота з текстом казки в групах (word-документ «Правила роботи в групі»).**

Методичний коментар: учні об'єднуються в групи, кожна з яких отримує завдання, виконує його, узагальнює в запропонованій формі та презентує результат. У процесі роботи використовується техніка «Сигнали рукою». Учні, на прохання вчителя чи за потреби, показують визначені сигнали. «Розумію і можу пояснити» (великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію» (великий палець вниз). «Не впевнений щодо» (помахати рукою).

✓ **Завдання для роботи з текстом оповідання «Садок жінки, яка знала чари» (word-документ «Завдання для групи 1», слайд 10).**

1. Виразно прочитати в особах оповідання від слів: «Та ось прийшла весна з теплим сонячним промінням» до «Можже, річка несе мене до маленького Кая!»

2. Знайти відповіді на запитання:

– Як характеризує дівчинку те, що вона здатна віддати нові черевички аби лишень річка повернула Кая?

– Як сталося, що Герда забула про Кая?

– Чому бабуся-чарівниця сховала саме троянди?

– Що пробудило Герду від чарів?

– У чому переконали дівчинку троянди, які побували під землею?

– Осінній невітшний пейзаж підкреслює настрій героїні чи суперечить йому? Наведіть аргументи.

✓ **Завдання для роботи з текстом оповідання «Принц і принцеса» (word-документ «Завдання для групи 2», слайд 11).**

1. Виразно прочитати в особах оповідання від слів: «Ну, а Кай, маленький Кай? – спитала Герда. – Коли ж він прийшов? Був і він у натовпі?» до «Якби Кай почув, що я тут, він одразу прибіг би за мною».

2. Знайти відповіді на запитання:

– Чи сумнівається дівчинка, що друг пам'ятає її?

– Чому Герда переконана, що Кай гідний стати принцом?

– Як ворон і його наречена допомогли дівчинці?

– Як принц і принцеса ставилися до Герди?

– Який сон наснився їй в королівській опочивальні?

– Як характеризує дівчинку той факт, що вона відмовилася залишатися жити в палаці?

✓ **Завдання для роботи з текстом оповідання «Маленька розбійниця» (word-документ «Завдання для групи 3», слайд 12).**

1. Виразно прочитати в особах оповідання від початку до слів: «Вони не вб'ють тебе, навіть коли я розсерджуся на тебе, – я краще сама уб'ю тебе».

2. Знайти відповіді на запитання:

– Як ви розумієте останню фразу маленької розбійниці?

– Чи можна назвати її характер суперечливим? Думку аргументуйте.

– Навіщо маленькій розбійниці олень і голуби?

– Чи є друзі в дівчинки?

– Які вчинки свідчать, що Герда зворушила її серце?

– Чим приваблює і чим відштовхує маленька розбійниця?

✓ **Завдання для роботи з текстом оповідання «Лапландка і фінка» (word-документ «Завдання для групи 4», слайд 13).**

1. Виразно прочитати в особах епізод казки від слів: «Ти дуже мудра жінка! – сказав олень» до «Якщо вона сама не зможе пройти у замок Снігової Королеви і вийняти з серця Кая скалки, ми тим більше не зможемо».

2. Знайти відповіді на запитання:

- Як дівчинка потрапила до Лапландії?
- Як ви розумієте слова фінки про силу серця Герди?
- Фінка відмовляється дати дівчинці силу дванадцяти богатирів, чим же вона допомогла юній мандрівниці?
- Герда забуває у фінки чобітки і рукавиці і продовжує шлях босоніж. Чому не повертається за речами?
- Олень залишив героїню в саду Снігової королеви, чому не довів до замку?
- Хто допоміг Герді протистояти війську Снігової королеви?

□ **Завдання для роботи з текстом оповідання «Що було в замку Снігової королеви і що трапилося потім» (word-документ «Завдання для групи 5», слайд 14).**

1. Виразно прочитати опис замку Снігової королеви від початку оповідання до слів: «*Маленький Кай зовсім посинів, майже почорнів від холоду, але не помічав цього*».

2. Знайти відповіді на запитання:

- Фінка стверджує, що Кай «*дуже задоволений і щасливий*», ви теж так вважаєте?
- Що Снігова королева обіцяла подарувати Каю, якщо він складе із крижинок слово «вічність»?
- Чому плаче Герда, побачивши друга?
- Чи приваблює вас цей величезний замок?
- Чого, з вашої точки зору, не вистачає в цьому місці?
- Чи можна сказати, що сльози Кая – це сльози радості? Відповідь аргументуйте.

3. Фізкультхвилинка (слайд 15, додаток: відеофайл).

Методичний коментар: учні здійснюють рухи, повторюючи за акторами.

4. Узагальнення й систематизація знань, застосування їх у різних ситуаціях, наближених до життєвих.

□ **Створення кластера «Риси характеру Герди» (слайд 16).**

Слово вчителя. Головна героїня самотужки знайшла і здолала шлях до палацу Снігової королеви. Витративши на пошуки цілий рік часу. Перешкоджали втіленню її мрії про порятунок друга лише егоїстична бабуся-чаклунка (присутність чарівної маленької дівчинки долала її самотність); розбійники (для них важливо збагатитися за рахунок грабунку, а до справ Герди ці персонажі байдужі); військо Снігової королеви. Але більшість людей і тварини, яких вона зустрічала, співчували, надавали допомогу, підтримували. Вони, як і Герда, відчували відповідальність за людей, які знаходяться поруч. В найскрутнішу хвилину беззахисній дитині допоміг Господь, надіславши янголів. Що в дівчинці так приваблює оточуючих? Створіть кластер «Риси характеру Герди».

Методичний коментар: учні створюють кластери. Здійснюють самоперевірку, порівнюючи власну роботу зі зразком на слайді. У разі відмінностей – аргументовано захищають власний варіант.

□ **Словникова робота (слайд 17).**

Тема – це коло подій, життєвих явищ, змальованих у художньому творі.

Ідея художнього твору – його провідна думка, емоційна спрямованість (тобто те, що утверджується, проголошується митцем).

□ **Робота в парах. Створення паспорта казки «Снігова королева» (слайд 18).**

Слово вчителя. Заповніть паспорт казки «Снігова королева», визначивши тему та ідею твору (**word-документ «Паспорт казки «Снігова королева»**).

Методичний коментар: під час виконання вправи для зв'язку з вчителем учні використовують техніку «Світлофор». У кожного учня є картки трьох кольорів світлофора. Учитель просить учнів показувати картою відповідного кольору: розуміння (зелений), неповне розуміння (жовтий), нерозуміння (червоний) матеріалу.

5. Повідомлення домашнього завдання та інструктаж щодо його виконання (слайд 19).

Для всіх учнів. Написати твір на тему «Чого навчила мене Герда або як стати переможцем?»

Індивідуальні завдання (на вибір).

- ✓ Пригадати ознаки чарівних казок, наводити приклади.
- ✓ На сторінці Герди в Інстаграмі написати пост про подорож в пошуках Кая (**word-документ «Інстаграм сторінка Герди»**).

IV. Рефлексивно-оцінюючий.

1. Підбиття підсумків уроку.

□ **Вправа «Обери позицію» (слайд 20).**

Слово вчителя. Традиційно іменем головного героя автори називають власні твори. Г.К. Андерсен назвав казку «Снігова королева». Для вас головна героїня казки – Герда чи Снігова королева?

Методичний коментар: учні стають біля відповідного плакату з надписом «Герда» або «Снігова королева», аргументують свій вибір. Після обговорення мають можливість змінити позицію, прокоментувавши причину.

Герда	Снігова королева
Головні герої – переможці. Герда перемогла Снігову королеву.	Кай несправедливо образив Снігову королеву і тому вона його провчила. Снігова королева просто виконувала свою роботу.
Головні герої мають бути на стороні добра, допомагати іншим.	Снігова королева надзвичайно сильна і могутня. Без неї події в казці не розвиватимуться.
Герда – головна позитивна героїня.	Снігова королева – головна негативна героїня.

□ **Слово вчителя.** Герда з Каєм повертаються додому весною. Вони подорослішали. Але їхня дружба і відданість залишилися незмінними.

2. Рефлексія.

□ **Вправа «Палітра емоцій» (слайд 21).**

– Визначте, які емоції ви отримали на уроці, обравши з поданого переліку.

3. Цінування, оцінювання.

Робота з карткою оцінювання (*word-документ «Картка оцінювання»*).

Тема. Чарівний світ твору.

Мета: сприяти поглибленню знань учнів про сюжет казки, особливості чарівної літературної казки; створити умови для сприйняття поняття національні особливості казки «Снігова королева», вдосконалення вміння виразно читати, аналізувати зміст написаного висловлення, коригувати текст на основі проведеного аналізу, спонукати до толерантної поведінки.

Предметні компетентності, що формуються на уроці: стисло переказувати обрані епізоди з прочитаних чарівних казок; вичерпно відповідати на запитання за змістом казки «Снігова королева»; створювати письмовий текст, добирати доречні засоби мовної виразності, аналізувати зміст написаного; порівнювати образ персонажа в казці і мультиплікаційному фільмі; аргументувати власні судження щодо персонажів казки за методом «ПРЕС»; проєктувати власний або відомий життєвий досвід на порушені в казці проблеми.

Ключові компетентності, що формуються на уроці: ефективно використовувати різні комунікативні стратегії для розв'язання проблем; формулювати визначення, логічно обґрунтовувати висловлену думку; сприймати та осмислювати цінності, актуалізовані в текстах; цінувати художню літературу як мистецтво слова в контексті духовних надбань людства; толерантність до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя.

Обладнання: додаток (18 слайдів): значення слова фантазія; тема та епіграф уроку; конструктор очікувань від уроку; ілюстрації до казки В. Єрка; таблиця «Чарівний світ твору»; схема «Реальне і фантастичне у творі»; визначення терміну національний; мапа Лапландії; мапа Європи із позначками зупинок Герди; хмара тегів; відео «Руханка»; кадри персонажа

Снігова королева з екранізацій казки; кадри Кай і Герда з екранізацій казки; домашнє завдання; вправи «Мікрофон», «Аналіз уроку»; word-документи: таблиця «Чарівний світ казки», мапа Північної Європи, таблиця «Аналіз уроку», «Картка оцінювання».

Тип уроку: урок розвитку та формування компетентностей.

Перебіг уроку

Саме з дійсності й виростає найдивніша казка.

Ганс Крістіан Андерсен

I. Орієнтація, мотивація діяльності.

☐ Бесіда.

– Чи любите ви фантазувати?

– Навіщо люди фантазують?

☐ **Слово вчителя (слайд 1).** Фантазія – це здатність людини творчо мислити. Вміння вигадувати яскраву реальність, незвичних персонажів, дивовижні ситуації – ключ до світу казок. Пригадайте найфантастичніші епізоди з вивчених вами творів.

Методичний коментар: учні стисло розповідають епізоди з чарівних казок.

II. Цілепокладання.

1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.

Слово вчителя. Сучасний бразильський письменник Пауло Коельйо, видання його творів у світі перевищують 300 мільйонів екземплярів, про казку Г.К. Андерсена «Снігова королева» сказав: «*Це найдивовижніша дитяча книжка, яку я бачив у своєму житті*». Завдяки фантазії автора твір насичений чарами, магією, неймовірним.

2. Визначення очікуваних результатів (слайд 2).

Методичний коментар: використовуючи метод передбачень, учитель пропонує учням сформулювати очікувані результати уроку, аналізує та узагальнює їхні відповіді.

3. Мотивація навчальної діяльності (слайд 3).

☐ Робота з епіграфом.

✓ Читання вчителем епіграфа.

✓ Бесіда.

– Як ви розумієте це твердження?

– Звідки Г.К. Андерсен брав ідеї для своїх казок?

– Як слова епіграфа пов'язані з темою уроку?

III. Ціlereалізація.

1. Перевірка виконання домашнього завдання.

☐ **Слово вчителя.** Найбільшим дивом казки «Снігова королева» стало визволення Гердою свого названого братика Кая з полону крижаного замку. Чого навчилися ви, спостерігаючи за складними, інколи небезпечними пригодами дівчинки?

Методичний коментар: учні зачитують домашні твори на тему «Чого навчила мене Герда або як стати переможцем?» Коментують роботи один одного. Застосовується техніка «Дві зірки й побажання». Вказують на два позитивні моменти – «дві зірки» – і на один момент, який потребує доопрацювання – «побажання».

☐ Вправа «Незакінчене речення».

– Герда навчила мене бути...

2. Усебічна перевірка ступеня раніше засвоєних знань.

☐ **Вправа «Віднови послідовність подій за ілюстраціями до казки «Снігова королева» (слайд 4).**

Методичний коментар: учні додають до букви під ілюстрацією цифру, якою позначають місце події в розгортанні сюжету, записують в зошит. Під час виконання вправи для зв'язку з вчителем використовують техніку «Світлофор». У кожного учня є картки трьох кольорів світлофора. Учитель просить учнів показувати карткою відповідного кольору: розуміння (зелений), неповне розуміння (жовтий), нерозуміння (червоний) матеріалу.

Ключ: 1Є. Дзеркало троля і його учні. 2А. Герда і Кай. 3Е. Скалка дзеркала в оці друга. 4Д. Кай в саях Снігової королеви. 5Ж. Садок бабусі чаклунки. 6В. Зустріч з вороном. 7З. Розмова з принцом. 8Б. У фінки. 9Г. Зустріч друзів у замку.

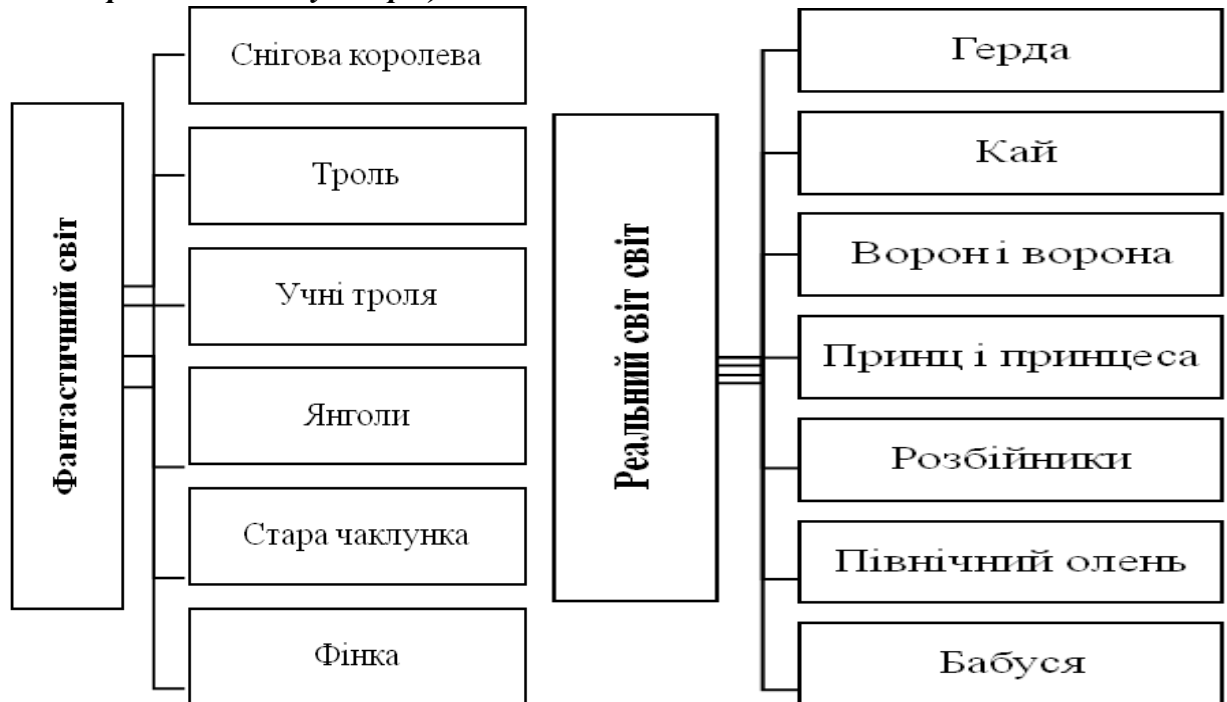
☐ Бесіда.

- Які різновиди казок ви знаєте?
- Назвіть особливості чарівних казок?

□ **Вправа «Розподіли персонажів твору» (слайд 5).**

Слово вчителя. У творі Г.К. Андерсена взаємодіють світ фантастичний (уявний) і реальний. Розподіліть персонажів казки «Снігова королева» відповідно до цих світів: Троль, Герда, Кай, Снігова королева, стара чаклунка, бабуся, маленька розбійниця, принц і принцеса, північний олень, ворон і ворона, фінка, учні троля, янголи.

Методичний коментар: вчитель зачитує слова, учні заповнюють схеми (*word-документ «Реальне і фантастичне у творі»*).

3. Сприйняття й усвідомлення учнями нового матеріалу.

□ **Робота в парах з таблицею «Чарівний світ казки» (слайд 6).**

Слово вчителя. Доведіть, що «Снігова королева» належить до чарівних казок, заповнивши таблицю (*word-документ «Чарівний світ казки»*).

Методичний коментар: у процесі роботи використовують техніку «Сигнали рукою» для зв'язку з вчителем. Учні, на прохання вчителя чи за потреби, показують визначені сигнали. «Розумію і можу пояснити» – великий палець вгору. «Ще не зовсім розумію» – великий палець вниз. «Не впевнений щодо» – помахати рукою.

Чарівні предмети	Чарівні істоти	Чарівні перетворення
Дзеркало троля	Бог	Серце Кая стало крижинкою
Садок бабусі-чаклунки, в якому завжди було літо	Янголи	Очі Кая бачили прекрасне бридким
Гребінець, яким бабуся розчісувала волосся Герді	Троль	Поцілунок Снігової королеви призводить до забуття, зникає вміння відчувати
	Учні троля	Сльози Герди повертають до світу живих троянди
	Снігова королева	Сніжинки оживають
	Бабуся чаклунка	Танець крижинок, які склали слово вічність
	Фінка повеліває вітрами, вміє передбачати	Обійми і поцілунки Герди повертають Каю вміння відчувати

□ **Слово вчителя.** Ви довели, що казка «Снігова королева» належить до чарівних. Але разом з тим переконалися, що реальні сили любові, дружби, вірності, відданості, взаємодопомоги – створюють магію, потужнішу за могутні чари. Г.К. Андерсен стверджував: *«Будь-які явища природи, будь-які речі, предмети, дерева, квіти, взяті із навколишньої дійсності, можуть стати рівноправними компонентами казки»*. Повідавши читачам історію дружби і взаємодопомоги, письменник також описав національні особливості країн, в яких відбуваються події казки.

□ **Словникова робота (слайд 7).**

Національний – властивий певній нації, національності; який відображає їх характер, особливості життя та побуту.

□ **Слово вчителя.** Погляньте на мапу північної Європи (слайд 8). Ось Лапландія – район на півночі чотирьох країн Фінляндії, Норвегії, Швеції і Росії. Ось північне полярне коло – за ним дійсно можна спостерігати північне сяйво, яке освітлює замок Снігової королеви. За північним полярним колом ніч може тривати в окремих районах від однієї доби до шести місяців. Національні особливості яких країн мала можливість побачити Герда?

4. Осмислення, первинна перевірка розуміння й корекція засвоєння нових знань.

Робота в групах. Відтворення подорожі Герди на мапі Європи (*word-документ «Мапа Північної Європи»*, слайд 9).

Методичний коментар: учні об'єднуються в групи і підписують на мапі Північної Європи назви зупинок Герди. Роботу розпочинають одночасно. Під час виконання вправи для зв'язку з вчителем використовують техніку «Світлофор». Результати порівнюють зі слайдом. У разі відмінностей – аргументовано захищають власний варіант.

□ **Слово вчителя.** Якщо маршрут Герди накласти на мапу Північної Європи, то побачимо, що, подорож розпочинається в Данії. На човні дівчинка добирається до Швеції. Йдучи на північ, потрапляє до палацу принца і принцеси. Її захоплюють розбійники. Олень приносить до лапландки і, перетнувши кордон, героїня зупиняється у фінки. За Північним полярним колом йде сама, босоніж, аж до палацу Снігової королеви.

5. Фізкультхвилинка (слайд 10, додаток: відеофайл).

Методичний коментар: учні здійснюють рухи, повторюючи за актрисою.

6. Узагальнення й систематизація знань.

□ **Робота з «хмаркою слів» (слайд 11).**

Методичний коментар: учні з «хмари слів» обирають і називають національні особливості, відображені в казці «Снігова королева».

□ **Слово вчителя.** Наша планета вражає розмаїттям звичаїв, традицій. Інколи спосіб життя, поведінка можуть дивувати, викликати неприйняття. Але сучасна людина має з повагою і розумінням ставитися до культури інших народів. Бути толерантною.

□ **Словникова робота (слайд 12).**

Толерантність (від лат. tolerantia – стійкість, витривалість, терпимість) – термін, що означає терпимість до іншого світогляду, способу життя, поведінки і звичаїв.

□ **Вправа «ПРЕС» (слайд 13).**

Слово вчителя. Яких персонажів казки можна вважати толерантними, а яких – ні? Побудуйте відповідь за схемою:

- ✓ Я вважаю, що... (висловлення думки).
- ✓ Тому, що... (причина появи цієї думки).
- ✓ Наприклад... (докази на підтримку).
- ✓ Отже,... (висновок з того, про що йшла мова).

7. Закріплення знань і способів дій.

□ **Слово вчителя.** Цілі покоління художників, кінематографів, мультиплікаторів надихалися чарівним світом казки Г.К. Андерсена. Вона стала основою для численних екранізацій, мультфільмів. За казкою «Снігова королева» знято мультфільми «*The Snow Queen*» – британський анімаційний фільм Мартіна Гейтса, 2005 року, «*Снежная королева*» – російський комп'ютерний 3D-мультфільм, 2012 року, «*Снігова королева*» – японське аніме, 2005–2006 року та ін.

☐ **Бесіда.**

– Порівняйте образи Снігової королеви в мультфільмах. Який з них найточніше відображає характер, створений письменником? Відповідь аргументуйте *(слайд 14)*.

– Порівняйте образи Герди і Кая, втілені на екрані. Яка версія вам подобається, а яка –ні? Відповідь аргументуйте *(слайд 15)*.

IV. Рефлексивно-оцінюючий.

1. Контроль і самоперевірка знань.

☐ **Вправа «Так чи ні».**

Методичний коментар: вчитель читає твердження, учні записують лише номер і відповідь «так» або «ні».

1. Г.К. Андерсен – відомий англійський казкар. *(Ні)*.
2. За своє життя він написав 156 казок. *(Так)*.
3. Особливість будови казки «Снігова королева» в тому, що вона складається з семи оповідань. *(Так)*.
4. Головні герої казки Герда, Снігова королева, принц і принцеса. *(Ні)*.
5. Тема твору – пошуки Гердою зниклого друга Кая і його порятунок. *(Так)*.
6. Сюжет – це головна думка художнього твору, те, що утверджується автором. *(Ні)*.
7. «Снігова королева» належить до чарівних казок. *(Так)*.
8. В казці не відображені національні особливості народів Північної Європи. *(Ні)*.
9. Толерантність – це терпимість до іншого світогляду, способу життя, поведінки і звичаїв. *(Так)*.
10. Ідея – це система подій в літературному творі. *(Ні)*.

2. Підбиття підсумків уроку.

☐ **Вправа «Мікрофон» (слайд 16).**

Методичний коментар: учні, передаючи умовний «мікрофон», відповідають на запитання: «За що я люблю казки Г.К. Андерсена?»

3. Рефлексія.

Методичний коментар: кожен учень обирає і підкреслює слова, які відповідають його оцінці уроку (*word-документ «Аналіз уроку», слайд 17*).

4. Повідомлення домашнього завдання та інструктаж щодо його виконання (слайд 18)

Для всіх учнів.

✓ Познайомитися з біографічними відомостями про письменника Оскара Уайльда.

Отриману інформацію записати до «Анкети письменника»:

1. Ім'я.
2. Дата народження, роки життя, місце народження.
3. Батьки, коло їх інтересів.
4. Як і чому розпочав писати казки?
5. Найвідоміші казки.
6. Особливості казок Оскара Уайльда.

✓ Прочитати казку О. Уайльда «Хлопчик-Зірка».

✓ Створити сюжетний ланцюжок твору.

Індивідуальні завдання (на вибір).

Обрати і переглянути один із мультфільмів, знятих за казкою Г.К. Андерсена «Снігова королева». Висловити враження.

5. Цінування, оцінювання.

Робота з карткою оцінювання (*word-документ «Картка оцінювання»*).

ОСКАР УАЙЛЬД. «ХЛОПЧИК-ЗІРКА»

Тема. Розвиток мовлення. Написання посту для соцмереж щодо прочитаного твору «Як стати красивим?» (за казкою Оскара Уайльда «Хлопчик-Зірка») (слайд 1).

Мета: створити позитивно-емоційний настрій і психологічно комфортні умови для

формування компетентностей; розвивати творчі здібності учнів, логічне й абстрактне мислення; формувати вміння складати пост до соціальних мереж, грамотно висловлювати власні думки, судження; розвивати творчу уяву; сприяти активному ставленню й самореалізації особистості.

Предметні компетентності, що формуються на уроці: розуміти, перетворювати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати інформацію, висловлювати думки, почуття, ставлення до прочитаного, письмово взаємодіяти з іншими особами, зокрема в цифровому середовищі створювати письмові тексти/мадіатексти (пост для соцмереж щодо прочитаного твору), добирати доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення, знаходити і виправляти недоліки та помилки в будові і мовному оформленні власного висловлення, аналізувати зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу, коригувати текст на основі проведеного аналізу, логічно обґрунтовувати висловлену думку.

Ключові компетентності, що формуються на уроці: інформаційно-цифрова компетентність, уміння критично мислити, висловлювати власну думку усно і письмово на основі власного досвіду, творчість, ініціативність.

Обладнання: додаток (9 слайдів): тема, епіграф уроку, вправа «Мозковий штурм», алгоритм роботи малих груп «Картки дій для кожної групи»; матеріали для фізкультпаузи «Зірвем Інстаграм!» (відеофайл, word-документ).

Тип уроку: урок формування та корекції основних компетентностей.

Перебіг уроку

*Письменник, створюючи твори,
виконує тільки частину роботи, сподіваючись,
що читач прийме подальшу участь у його
розумовій діяльності.*

*Йоганн Вольфганг фон Гете
Творять не тільки письменники, а й читачі.*

*Генрік Ібсен
Книги робляться з книг.
Вольтер*

I. Орієнтація, мотивація діяльності.

Слово вчителя. Дорогі друзі, мені не потрібно вас переконувати, що книга – це вчитель, який дає знання, співрозмовник, з яким можна поспілкуватися. Хоча, наразі люди можуть отримати інформацію та спілкуватися і за допомогою газет, інтернету, телебачення, і, не дивлячись на це, книга не втратила своєї актуальності. Ми часто чуємо про те, що читати корисно. Але в чому саме полягає ця користь? Вважається, що книги роблять нас кращими.

□ **Вправа «Мозковий штурм»:** наведіть 7 доказів того, що книги роблять людину кращою (слайд 2).

Орієнтовна відповідь

- ✓ Збагачують словниковий запас;
- ✓ роблять мову красивою;
- ✓ розвивають уяву; дають знання і досвід;
- ✓ дають змогу зрозуміти думки та почуття інших;
- ✓ вчать співпереживати;
- ✓ допомагають уникнути проблем;
- ✓ вчать відстоювати свою думку;
- ✓ розвивають творчі здібності.

□ Бесіда.

– Чи згодні ви з думкою, що казка Оскара Уайльда «Хлопчик-Зірка» теж спонукає нас бути кращими?

– Які моральні уроки від письменника ви отримали?

▢ Робота з епіграфом (слайд 3).

Слово вчителя. Прошу познайомитися з висловами відомих письменників: Йоганна Вольфганга Гете, Генріка Ібсена, Вольтера.

☐ **Бесіда.**

– Прочитайте афоризми митців. Що об'єднує ці вислови?

– Яке із тверджень найбільш відповідає вашим думкам і поглядам??

☐ **Творча вправа «Хвилинка натхнення».** Завдання. На основі висловлювань створіть власне, яке б об'єднало головні позиції фраз. (Головна думка отриманого висловлювання: *«Читач, зрозумівши ідеї письменника, може створити власний твір»*).

II. Цілепокладання.

1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку.

Слово вчителя. Життя книги зараз у великій небезпеці, їй загрожує багато негативних явищ, пов'язаних з розвитком техніки.

☐ **«Дерево рішень» (слайд 4).**

– Як врятувати книгу?

– Чи можливо використати соціальні мережі для спасіння книги?

Слово вчителя. Сьогодні пропоную вам створити пост для соцмереж щодо прочитаної казки Оскара Уайльда «Хлопчик-Зірка». Таким чином ми з вами не лиш продовжимо життя книги, популяризуємо її серед ровесників, але і зможемо створити власний творчий продукт.

2. Визначення очікуваних результатів.

Вправа «Незакінчене речення» (слайд 5).

✓ Мені завдання уроку є цікавими (не цікавими) тому, що..

✓ Я хочу дізнатися...

✓ Я хочу навчитися...

3. Мотивація навчальної діяльності (слайд 6).

Слово вчителя. Світ постійно особливо це стало помітно останніми роками, коли в наше життя стрімко ввійшли так звані соціальні мережі. Зовсім недавно майданчику Instagram виповнилося дванадцять років. Дванадцять років люди обмінюються контентом, лайками і коментарями. За цей час платформа встигла не тільки змінити власників, а й переформатуватися з додатка для фотографій на повноцінний маркетплейс (інтернет-магазин), яким користується понад мільярд людей з усього світу. І це тільки Instagram, а існують Facebook, LinkedIn та інші. Залишилися ще сумніви, що соціальні мережі — один з постійних сучасних стовпів суспільства? Цікавим для нас є те, що існують і читачькі соціальні мережі, які умовно поділяються на соцмережі-каталоги з активними соціальними функціями, тобто спілкуванням читачів між собою та авторами, та на соцмережі-бібліотеки, які пропонують безкоштовно або за фіксовану плату доступ до книжок на сайті.

Однією з найбільш відвідуваних соцмереж (40 мільйонів користувачів) для читачів залишається Goodreads. Майданчик заснував вісім років тому Отіс Чендлер II, нащадок засновників Los Angeles Times. Через шість років успішного існування мережі продав її компанії Amazon. Сервіс Goodreads можливо використовувати для систематизації прочитаного. Це електронна книжкова полиця, на якій збираються всі прочитані книжки.

III. Цілереалізація.

1. Актуалізація опорних знань, навичок і умінь.

☐ **Бесіда.**

– Що ви знаєте про Інстаграм? (Соціальна мережа, де користувачі можуть обмінюватися фотографіями, розповідати їх історії чи просто ділитися думками, спілкуватися з підписниками в коментарях, знімати stories, поширювати свої дописи в інших соцмережах, спочатку створювався як розважальна соціальна мережа, сьогодні дає змогу великим і маленьким компаніям успішно просуватися на ринку, продавати свої товари або послуги).

– Чи є у вас сторінка в цій соціальній мережі?

– В яких мережах вам цікаво ділитися думками, повідомленнями, спілкуватися?

– Які теми для спілкування в інтернеті обираєте?

– Чи відомі вам успішні блогери? Скільки в них підписників? (Лідерську позицію серед найпопулярніших блогерів України займає Софія Стужук. У неї 5,6 мільйонів підписників. У

своєму інстаграм-профілі дівчина висвітлює тематику здорового способу життя, розповідає про материнський досвід й ділиться різноманітними порадами).

2. **Вивчення нового матеріалу, його сприйняття, усвідомлення й осмислення.**

□ **Метод «Сторітелінг».**

Слово вчителя. Дорогі друзі, мені теж здається цікавою робота в Інстаграм. Саме тому нещодавно я навчалася у віртуальній «Школі майбутнього блогера». Хочу поділитися з вами тим, що навчилася на перших заняттях. Прошу уважно слухати і за допомогою сигналів рукою показати мені чи відома вам інформація, яку буду повідомляти

(Сигнали: рука піднята уверх – я це знаю; рука паралельно до парти – інформація не відома).

Отже, я знаю, що основою роботи блогера є розуміння базових понять: контент, пост.

✓ **Контент** – це збірний термін, що характеризує інформацію на сторінках соцмереж, сайтів і т.д. Контентом можна назвати тексти, аудіо- і відеофайли, графічні зображення, анімації, загалом, усе, що можна побачити, почути або прочитати. При створенні контенту завжди ставте себе на місце клієнта і ставте собі питання: Чи буде контент цікавий? Яку користь принесе? Яку проблему допоможе вирішити?

✓ **Пост** – це публікація, новина, повідомлення в інтернеті.

Заголовки в Інстаграм повинні містити в межах від 6 до 8 слів – цього вистачить для того, щоб можна було зрозуміти, про що пост, і викликати інтерес. Можна використовувати знаки запитання, двозначні фрази, числівники.

✓ **Текстова частина** – писати пост в Інстаграм потрібно максимально простими і зрозумілими словами, уникати складних речень і мовних зворотів. Текст повинен приносити користь, відповідати на поставлене в заголовку питання і відповідати темі. Підійдуть тільки унікальні матеріали, написані вами і ніде раніше не опубліковані. Для створення емоційної прив'язки сміливо доповнюйте пости в Інстаграм смайлами. Що стосується розміру, то оптимальні межі – 50-100 слів

✓ Просування в Інстаграм може бути ефективним, тільки якщо навчитися писати публікації, які будуть:

- ✓ змістовними;
- ✓ написаними живою мовою;
- ✓ доповненими оригінальними зображеннями;
- ✓ відповідати потребам цільової аудиторії;
- ✓ вчасно опублікованими;
- ✓ містити достатню кількість хештегів (до 15);
- ✓ цікаво оформленими.
- ✓ Потрібно писати про те, що вас хвилює. Якщо ви дійсно хочете поділитися з аудиторією якоюсь цінною та корисною інформацією

✓ **Рефлексія сприйняття «Сторітелінгу».**

– Чи доводилось вам сигналізувати, що ви знаєте інформацію, яку повідомляв учитель?

3. **Первинне застосування отриманих знань (пробні вправи) (слайд 7).**

□ **Робота в малих групах над створенням посту для соцмереж щодо прочитаного твору «Як стати красивим?» (за казкою Оскара Уайльда «Хлопчик-Зірка»).**

Картка дій (алгоритм) для кожної групи

№/п	Дія	Рішення
1.	Оберіть для якої соціальної мережі будете створювати пост?	
2.	Що спонукало вас написати повідомлення?	Ви прочитали пост у соціальній мережі свого однолітка. «Як стати красивим?» <i>Я вважаю, що людина повинна мати рівний ніс, струнке тіло, підтягнутий живіт, гарний одяг. Красивим бути просто необхідно, а також</i>

		<i>потрібно прагнути будь-якими способами покращувати свій зовнішній вигляд: чи то косметика, спорт чи пластична хірургія. Для чого це потрібно? Я вважаю, що лише красиві можуть мати кращих друзів, краще життя. А який рецепт краси маєте ви?</i>
3.	Для кого писатимете повідомлення?	Для однолітків, однокласників, друзів.
4.	Мета повідомлення	Поділитися моральними уроками, що отримали після знайомства з казкою О. Уайльда «Хлопчик-Зірка».
5.	Оберіть із запропонованих заголовки до поста або створіть самі	Зразки заголовків: <i>Три грані краси за казкою О. Уайльда «Хлопчик-Зірка».</i> <i>П'ять кроків до того, щоб втратити красу.</i> <i>Як стати красивим?</i>
6.	Напишіть пост, скориставшись записами в зошиті, та довідковими матеріалами	Матеріали для текстової частини: знування над природою, тваринами; знування над бідним; зверхність до дорослих і дітей; неповага до батьків; зречення рідної матері; м'якість серця; допомога нужденним, любов до батьків; вдячність;
7.	Завершіть пост прикладом із вашого життя, що ілюструє вашу позицію в тексті.	
Бажаю успіху в написанні посту для соціальної мережі і сподіваюсь, що він буде цікавим і корисним.		

4. Фізкультпауза «Зірвем Інстаграм!» (додаток: відеофайл, word-документ).

5. Застосування навичок і умінь на готовому матеріалі в стандартних умовах (вправи за зразком, інструкцією).

☐ **Робота в малих групах над створенням посту для соцмереж щодо прочитаного твору «Як стати красивим?» (за казкою Оскара Уайльда «Хлопчик-Зірка»): 7 та 8 пункт «Картки дій для кожної групи».**

6. Самостійна робота: творче застосування знань, навичок і умінь, перевірка результатів роботи.

☐ **Робота учнів над написанням поста до соціальної мережі з використанням консультативної допомоги вчителя (слайд 8).**

Методичний коментар: учитель домовляється з учнями про сигнали, що позначатимуть розуміння або нерозуміння процесу виконання завдання:

✓ Я все ще не розумію _____ (палець руки спрямовано в сторону).

✓ Я не зовсім упевнений у _____ (помахати рукою)?

За результатами отриманих сигналів учитель приймає рішення про повторне пояснення алгоритму виконання роботи.

☐ **Прийом «Вимірювання температури».**

Методичний коментар: використовується для виявлення того, наскільки учні правильно виконують завдання. Для цього діяльність учнів призупиняється запитанням: «Що ми робимо?».

IV. Рефлексивно-оцінюючий.

1. Підбиття підсумків уроку.

☐ **Прийом «Авторський стілець».**

Методичний коментар: виконану творчу роботу на уроці учень читає сидячи на зручному стільці, який ставиться неподалік першої партії. Дитина знаходиться обличчям до класу, адже вона зараз – автор, і має право сидіти перед своїми слухачами.

□ **Прийом «Дві зірки й побажання».**

Методичний коментар: учитель пропонує оцінити/перевірити роботу однокласників, презентовану через «Авторський стілець». Учні коментують роботи один одного, вказують на два позитивні моменти – «дві зірки» та на один момент, який потребує доопрацювання – «побажання».

2.Рефлексія.

Вправа «Незакінчене речення» (слайд 9).

- ✓ Сьогодні мене здивувало...
- ✓ Сьогодні на уроці я навчився (-лася)...

3.Повідомлення домашнього завдання та інструктаж щодо його виконання.

Для всіх учнів.

Підготувати презентацію книги сучасної дитячої літератури, прочитаної самостійно.

Індивідуальні завдання.

Від імені Августуса Глупа, Веруки Солт, Майка Тіві, Віолети Борегад та Чарлі Бакета розповісти про те, як вони знайшли Золоті квитки.

Для всіх учнів*.

- ✓ Записати у зошит назви творів А. Ліндгрена, з якими вже знайомі (читали текст, переглядали екранізації книг, мультиплікаційні версії).
- ✓ Прочитати повість А. Ліндгрена «Пеппі Довгапанчоха». Виокремити ключові події. Скласти за ними сюжетний ланцюжок твору.

Індивідуальне завдання*.

- ✓ Підготувати індивідуальне повідомлення про історію створення повісті «Пеппі Довгапанчоха».

4. Цінування, оцінювання.

Вправа «Шкала»

Методичний коментар: на полях зошита учні креслять шкалу і відзначають позначкою на якому рівні, на їх думку, виконана робота (внизу – не впорався, посередині – впорався, але виникли проблеми, вгорі – все вийшло). Під час перевірки вчитель обводить позначку якщо згоден з оцінкою учня, або малює свою, якщо не згоден (не впорався: впорався, але виникли проблеми; все вийшло).

ВІЛЬГЕЛЬМ ГАУФ. «МАЛЕНЬКИЙ МУК»

Тема. Позакласне читання. В. Гауф. «Маленький Мук» (слайд 1).

Мета: пригадати вивчене про літературну казку; розширювати читацький світогляд; вчити висловлювати власне судження щодо подій і вчинків героїв; поглиблювати навички переказу прочитаного; акцентувати увагу учнів на справжніх цінностях в житті людини; збагачувати читацький і мовленнєвий досвід.

Предметні компетентності, що формуються на уроці: розуміти, перетворювати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати інформацію; вибірково усно переказувати зміст прочитаної літературної казки; творчо опрацьовувати прочитаний художній текст/медіатекст, у разі потреби змінюючи персонажів (чарівні предмети).

Ключові компетентності, що формуються на уроці: розуміти роль читання тексту (зокрема медіатекстів) для гармонійного розвитку і самовдосконалення; систематизувати й узагальнювати отриману інформацію; здійснювати самооцінку результатів діяльності.

Обладнання: додаток (8 слайдів): головоломка, портрет В. Гауфа, ілюстрації до казки, «Чарівний кошик»; word-документи: малюнки метелика, розмальовки до казки, вправа «Смайлик»; відеофайл: «Фізкультхвилинка».

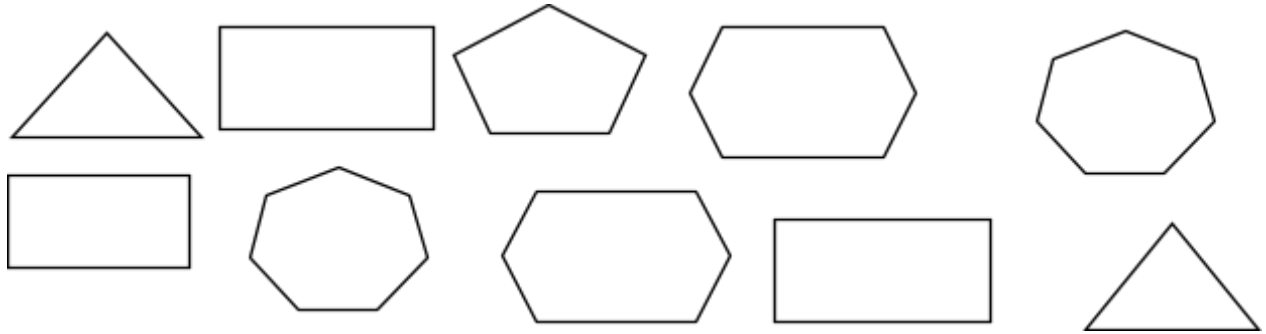
Тип уроку: урок формування компетентностей.

Перебіг уроку

*Не було б щастя,
так нещастя допомогло.
Прислів'я*

I. Орієнтація, мотивація діяльності (слайд 2).

□ **Слово вчителя.** Діти, ви перегорнули чимало казкових сторінок, які відкрили вам світ фантазії й мудрості. Разом з казковими героями ви навчилися перемагати зло, творити добро, знаходити вихід зі скрутної ситуації. Сьогодні ми з вами познайомимся з цікавим автором та його казкою. Але для того, щоб дізнатися, сторінками якої казки ми будемо мандрувати, ви повинні розгадати головоломку. Перед вами геометричні фігури. Прочитайте закодований ключ, починаючи з фігур, які мають найменшу кількість кутів.

КЛЮЧ. Казка «Маленький Мук» Вільгельма Гауфа.

II. Цілепокладання.

1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку (слайд 3).

□ **Слово вчителя з елементами бесіди.** Отже, сьогодні ми познайомимся з казковим героєм, який не мав друзів, терпів образи та задарма працював. Це Маленький Мук, герой однойменної казки німецького письменника Вільгельма Гауфа. Ця книга про пригоди та чудеса.

– Щоб ви зробили з чарівними туфлями й гарною паличкою з головою лева, якби випадково стали їх володарем?

Запрошую вас у чарівний світ казки «Маленький Мук», де ми дізнаємося, як розпорядився цими дарами долі герой казки.

2. Визначення очікуваних результатів (word-документ).

□ **Слово вчителя.** Послухайте східну притчу. Дуже давно в стародавньому місті жив Майстер, оточений учнями. Найбільш здібний із них якось задумався: «Чи є питання, на яке наш Майстер не зміг би дати відповіді?»

Він пішов на квітучий луг, піймав найкрасивішого метелика й сховав його між долонями. Метелик чіплявся лапками за його руки й учневі було лоскотно. Посміхаючись, він підійшов до Майстра і запитав:

– Скажіть, який метелик у мене в руках: живий чи мертвий?

Він міцно тримав метелика в зімкнутих долонях і був готовий у будь-яку мить стиснути їх заради своєї істини.

Не дивлячись на руки учня, Майстер відповів:

– Все в твоїх руках.

На уроці також все в ваших руках: ви ставите перед собою мету та записуєте очікувані результати на малюнку метелика.

3. Мотивація навчальної діяльності (слайд 4).

□ **Слово вчителя.** Вільгельм Гауф прожив на Землі всього 25 років, але залишив по собі надзвичайну спадщину – книжки. Він був другою із чотирьох дітей. Рано залишився без батька і провів дитинство у родичів. Вільгельм Гауф хотів і любив учитися, дуже багато читав, а вечорами переповідав прочитане домашнім, намагаючись привести все до гармонії, до щасливого кінця. Його казки цікаві дорослим і дітям. Чому? Спробуємо в цьому розібратись.

III. Цілереалізація.

1. Актуалізація й корекція опорних знань.

□ **Бесіда.**

- Що означає слово «маленький»?
- Як називають таких людей? (*Ліліпут, карлик*).
- Як ви вважаєте, які вади мають люди? (*Фізичні, хвороби, певні риси характеру*).
- Що з цього люди можуть змінити, а що ні?
- Чи повинні люди ненавидіти себе за свої вади?
- Чи є на світі люди, які не мають недоліків?
- Як ми повинні ставитися до вад інших людей?

□ **Слово вчителя.** Співпереживання, співчуття – це те, що робить людину людиною. Це вміння поставити себе на місце іншого, зрозуміти і відчувати те, що й він. Ви можете навчитися відчувати внутрішній світ людей іншої статі, віку, віри, культури і виховання. Тому пам'ятайте, що не потрібно робити людині те, чого б ви не хотіли, щоб вам та людина зробила.

2. Сприйняття й первинне усвідомлення навчального матеріалу, осмислення зв'язків і співвідношень в об'єктах вивчення.

Методичний коментар: організація читання твору за методом «Спрямоване слухання та міркування». Учитель (учень/учениця) читає казку, а після «зупинки» обговорюють прочитане за запитаннями. Можна використати сюжетний ланцюжок казки: маленький чоловічок – розповідь батька – нелегке життя Мука – служба у пані Агавзі – «чарівні помічники» – королівський скороход – змова слуг короля – покарання у багні – пригоди у лісі – перетворення Мука – ласощі для короля – помста Мука.

□ **Бесіда.**

- Де відбуваються події казки? (*У місті Нікеї*).
- Чому діти ображали Маленького Мука? (*Так вони розважалися, перекиривлювали та дразнили перехожих*).
- Опишіть Маленького Мука. (*Маленький Мук був уже старий, але на зріст він так і лишився зовсім крихітний. Уся постать його мала чудернацький вигляд: на маленькому кволому тільці стирчала величезна голова, набагато більша, ніж у інших людей. Маленький Мук жив у великому будинку сам-один. Навіть їжу він варив собі сам. У місто він виходив раз на місяць, і якби щодня опівдні над його дахом не з'являвся густий дим, ніхто б не знав, живий він чи помер. Але вечорами часто можна було бачити, як Маленький Мук гуляє по даху свого будинку. Правда, знизу здавалося, ніби по даху перекочується тільки його велика голова*).
- Хто розповів історію Маленького Мука? (*Батько оповідача*).
- Чому Маленький Мук залишився сам-один на світі без притулку? (*Батько його помер, а жорстокі родичі вигнали хлопця шукати щастя по світу*).
- Яку роботу виконував Маленький Мук у пані Агавзі? (*Розчісував котів, натирав їх дорожочинними мазями, подавав котам тарілки, доглядав за ними*).
- Що побачив Маленький Мук у кімнатці, куди його провела Собачка? (*В кімнаті було повно старого одягу і дивовижного старовинного посуду. У куточку Мук побачив туфлі. Вони були великі й негарні, але його власні черевиків вже зовсім зносилися. Муку навіть сподобалось, що туфлі великі: тепер усі побачать, що він уже й справді виріс із дитячих черевиків. Він швидко скинув свої черевиків і взяв туфлі. В кутку поряд із туфлями стояла гарна паличка з лев'ячою головою. «Однаково вона тут нікому не потрібна, а в дорозі згодиться», – подумав Мук і взяв її. Мерцій побіг він до своєї кімнати, накинув на себе халатик, надів батьків тюрбан, причепив до пояса кинджал і щодуху помчав сходами вниз і далі вулицями, аж поки вибіг далеко за місто*).
- Який сон приснився хлопцю? (*Йому приснилось, ніби маленька собачка, яка привела його в потайну кімнату, підійшла до нього і сказала: «Любий Мук, ти ще не розумієш, які в тебе чудесні туфлі. Досить тобі тричі крутнутись на каблучку - і вони перенесуть тебе, куди хочеш. А паличка допоможе тобі знаходити скарби. Там, де закопане золото, вона стукне об землю тричі, де срібло – там двічі»*).
- Як Маленькому Муку вдалося перемогти скорохода? (*За допомогою чарівних черевиків*).

- Як Маленький Мук розбагатів? (*Чарівна паличка тричі стукнулася об землю в саду, на тому місці був закопаний горщик з червінцями*).
- Чому король спочатку звелів закувати Маленького Мука в кайдани і посадити його у в'язницю, а потім пообіцяв звільнити, якщо карлик зізнається, як йому пощастило зробитись таким видатним скороходом?
- За що і як Маленький Мук помстився злому королю? (*Король наказав вигнати карлика з країни. Маленький Мук продав королю смокви. Король з'їв їх, у нього вирости величезні вуха і такий самий довгий ніс, що сягав аж до підборіддя*).
- Які почуття виникли у вас під час слухання (читання) казки? (*Жалість, сум і радість*).

3. Фізкультпауза (додаток: відеофайл).

4. Узагальнення й систематизація знань, застосування їх у різних ситуаціях, наближених до життєвих.

☐ **Усне малювання.** Подумайте, які б нові історії могли трапитися з Маленьким Муком, якби він знайшов у кімнаті пані Агавзі шапку-невидимку або чарівну лампу? (*слайд 5*).

☐ **Робота з епіграфом (слайд 6).**

- Як прислів'я розкриває зміст казки?
- Які б ще прислів'я ви дібрали до цієї казки?
- Чому, на вашу думку, героєм казки «Маленький Мук», є не звичайна людина, а карлик?
- У яких прочитаних творах порушується проблема краси зовнішньої і внутрішньої?
- Чого навчає ця казка?
- Про що б ви хотіли запитати письменника?

5. Повідомлення домашнього завдання та інструктаж щодо його виконання (слайд 7, word-документ).

Для всіх учнів.

- ✓ Написати продовження казки «Маленький Мук».
- ✓ Розмалювати запропоновані малюнки.
- ✓ Повторити визначення понять «тема», «ідея» художнього твору.

Індивідуальні завдання. Скласти та записати текст рекламного ролика про казку «Маленький Мук».

IV. Рефлексивно-оцінюючий.

1. Підбиття підсумків уроку.

- ☐ **Слово вчителя з елементами бесіди.** Своєю незвичністю приваблюють нас казки. За допомогою казкових персонажів та їхніх магічних властивостей вони демонструють нам, як треба чинити в різноманітних ситуаціях.
- Що нового дізналися ви на уроці?
- Чого навчає казка?
- Що залишилось незрозумілим і нез'ясованим у творі?
- Чи виникло у вас бажання прочитати інші казки письменника?

2. Рефлексія (слайд 8).

«Чарівний кошик».

Методичний коментар: учитель просить учнів уявити, що перед ними знаходиться великий кошик, де вміщені всі знання, уміння, навички, ідеї, почуття, що вони отримали на уроці, і зараз кожен може взяти собі будь-що, ідучи додому. Він пропонує по черзі сказати: «Я йду з уроку з ...» (і назвати те, що кожен бажає узяти з собою з уявного кошика).

3. Цінування, оцінювання (word-документ).

☐ **Вправа «Смайлик».**

Методичний коментар: дітям пропонується обрати смайлик про роботу на уроці та пояснити, чому обрали саме цей смайлик.

Тема. Діагностична робота за розділом «У вирі захопливих пригод».

Мета: з'ясувати рівень розуміння учнями художнього тексту; діагностувати уміння учнів розуміти, перетворювати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати інформацію; висловлювати думки, почуття, погляди в письмовій формі; сприймати та осмислювати цінності, актуалізовані в текстах; створювати тексти з вираженням власних ідей, досвіду і почуттів та використанням відповідних художніх засобів; презентувати власні ідеї, бачення, зрозуміло, грамотно, креативно, використовуючи доцільні засоби вираження мовлення.

Предметні компетентності, що формуються на уроці: читати, сприймати, розуміти, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати художні твори зарубіжних митців в українських перекладах; розуміти роль читання художніх текстів зарубіжних авторів для гармонійного розвитку і самовдосконалення; розвивати прагнення використовувати українську мову в усіх сферах життя.

Ключові компетентності, що формуються на уроці: розуміти, перетворювати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати інформацію; висловлювати думки в письмовій формі; створювати тексти з вираженням власних ідей, досвіду і почуттів з використанням відповідних художніх засобів; здійснювати самооцінку результатів діяльності, рефлексію; формувати готовність дотримуватися авторських прав

Обладнання: додаток (6 слайдів): тема та епіграф до уроку, словникова робота; вправи «Незакінчене речення», «Рефлексивний екран», «Мікрофон»; word-документ: завдання для діагностичної роботи.

Тип: урок діагностування розвитку компетентностей.

Перебіг уроку

Дух радості пізнання – ось та ідейна та інтелектуальна атмосфера, яка повинна зараз панувати в школі.

Василь Сухомлинський

I. Орієнтація, мотивація діяльності.

Слово вчителя. Зарубіжна література має стати для сучасного покоління дітей школою радості. Вивчаючи предмет, ви відкриваєте інші країни та культури, заглиблюєтеся у світ людських почуттів та стосунків, пізнаєте життя природи та суспільства, відчуваєте силу творчої фантазії та людської думки, критично мислите і співпереживаєте разом з персонажами, краще розумієте себе та інших.

II. Цілепокладання.

1. Повідомлення теми, мети, завдань уроку (слайд 1).

2. Мотивація навчальної діяльності.

☐ Робота з епіграфом.

✓ Читання вчителем епіграфа.

✓ Бесіда.

– Що означає словосполучення «радість пізнання»?

– Як ви розумієте слова видатного педагога Василя Сухомлинського?

– Як слова епіграфа пов'язані з темою уроку?

3. Визначення очікуваних результатів (слайд 2).

Методичний коментар: використовуючи метод передбачень, учитель пропонує учням сформулювати очікувані результати уроку, аналізує та узагальнює їхні відповіді.

☐ Вправа «Незакінчене речення».

✓ Я зрозумію...

✓ Я усвідомлю

✓ Я систематизую...

✓ Я порівняю...

✓ Я зможу застосувати...

✓ Я створю...

✓ Я оціню...

III. Цілереалізація.

☐ Словникова робота (слайд 3).

Авторське право – це збірне поняття, що означає особливе право окремої особи на результат її інтелектуальної/творчої діяльності.

2. Бесіда.

– Чи можна діагностичну роботу вважати результатом інтелектуальної/творчої діяльності? (Так. *Діагностична робота – результат інтелектуальної діяльності учня*).

– Яку дію, стосовно діагностичної роботи однокласника, можна вважати порушенням авторських прав? (Списування).

– Чому важливо дотримуватися авторських прав під час виконання діагностичної роботи? (Щоб отримати об'єктивну оцінку власних компетентностей).

3. Виконання здобувачами освіти діагностичної роботи.

І варіант

Завдання 1–6. Обрати одну правильну відповідь. Кожна правильна відповідь – 0,5 б.

Максимальна кількість балів – 3 б.

Знання

1. Марк Твен – письменник

А французький

Б американський

В німецький

Г англійський

2. Том, коли білив паркан відкрив закон: «...щоб хлопчику або дорослому захотілось чого-небудь, треба тільки одне...»

А щоб цього було нелегко досягати

Б щоб це було цікаво

В щоб це було просто зробити

Г щоб сторонні спонукали до цього

3. Том заблукав під час прогулянки у печері

А з тіткою Поллі

Б з Геком

В з Джо Гарпером

Г з Беккі

4. Пауль Маар написав і надрукував про Суботика

А сім книг

Б дев'ять книг

В десять книг

Г чотири книги

5. Улюбленим заняттям Суботика було

А танцювати

Б складати вірші

В грати у футбол

Г спілкуватися з оточуючими

6. Пані Моркван, власниця квартири, де Пляшкер винаймає кімнату – це

А дівчинка, яка постійно робить зауваження

Б чуйна і доброзичлива жінка

В сварлива і завжди чимось незадоволена господиня

Г старенька самотня бабуся

Ключ: 1 Б, 2 А, 3 Г, 4 В, 5 Б, 6 В.

Уміння

Завдання 7–9. Кожна правильна відповідь – 1 б. Максимальна кількість балів – 3 б.

7. Обрати ознаки повісті як жанру літератури (декілька правильних відповідей):

А прозовий твір

Б більший за обсягом, ніж оповідання чи казка

В віршований твір

Г розповідь про декілька епізодів з життя головного героя/героїні

Д персонажі твору об'єднані навколо головного героя/героїні

8. Встановити вірну послідовність подій в повісті «Пригоди Тома Соєра»:

А Смерть індіанця Джо.

Б Том покараний працею в суботу.

В Том і Беккі втікають від кажанів.

Г Порятунок Мефа Поттера.

9. Встановити відповідності. Кому із персонажів повісті «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу» належать слова?

1.	Амфібер	А	«Останні три тижні тільки й чекай: як вівторок, так цей Вівторакус уже й тут! Якщо так буде й далі, то я вимагатиму від нього плати за помешкання. Адже він майже не вибуває звідси!»
2.	Моркван	Б	«Незбагненно! Неймовірно! Я зсуваюся з глузду! Добре, хоч поліцаї сюди не прийшли».
3.	Суботик	В	«Тепер я спробую здійснювати власні бажання самотужки. Без машини».
4.	Пляшкер	Г	«Але ж, тату, я вам уже двічі казав: точніше окреслюйте свої бажання!»

Ключ: 7: А, Б, Г, Д. 8: 1Б, 2Г, 3В, 4А. 9: 1Б, 2А, 3Г, 4В.

Ставлення

Завдання 10-11. Кожна правильна відповідь – 1,5 б. Максимальна кількість балів – 3 б.

10. Поміркувати, який вплив на життя мешканців міста мали пригоди Тома Соєра? (3-4 речення).

11. Висловити власне ставлення до змін, які сталися з паном Пляшкером з появою Суботика (3-4 речення).

Завдання 12. Написати творчу роботу на одну із тем. Максимальна кількість балів – 3 б.

1. Інтерв'ю з Гекльберрі Фінном «Чому Тома Соєра можна вважати справжнім другом?»

2. Лист-порада татові Пляшкеру від сина Суботика.

II варіант

Знання

Завдання 1–6. Обрати одну правильну відповідь. Кожна правильна відповідь – 0,5 б. Максимальна кількість балів – 3 б.

1. Псевдонім Семюеля Ленгхорна Клеменса «Марк Твен» – це термін, який використовують

А лоцмани

Б військові

В журналісти

Г лікарі

2. Місто, де мешкали Том і Гек, Марк Твен назвав

А Нью-Йорк

Б Вашингтон

В Сент-Пітерсберг

Г лікарі

3. Том і Гек на кладовищі стали свідками

А появи нечистої сили

Б вбивства лікаря Робінса

В зустрічі давніх друзів

Г пограбування

4. В дитинстві Пауль Маар любив проводити вільний час

- А читаючи книги та малюючи персонажів
- Б займаючись спортом
- В граючи в шахи
- Г відпочиваючи в парку

5. Коли Суботик виконував бажання, у нього

- А зникала веснянка
- Б з'являлась синя цятка на обличчі
- В випадала одна волосинка
- Г зникала одна синя цятка з обличчя

6. Вівторак у гості до Пляшкера брав:

- А подарунки для Суботика
- Б однокласників
- В своїх тварин
- Г валізку солодошів

КЛЮЧ: 1 А, 2 В, 3 Б, 4 А, 5 Г, 6 В.

Уміння

7 Завдання 7–9. Кожна правильна відповідь – 1 б, максимальна кількість балів – 3 б.

1. Обрати ознаки головного героя (декілька правильних відповідей):

- А дійова особа в літературному творі
- Б персонаж, який з'являється в окремих епізодах
- В персонаж, що перебуває в центрі зображуваних подій
- Г може бути не лише людиною, а й твариною, фантастична істота, рослина
- Д те саме, що й другорядний герой.

8. Встановити послідовність подій в повісті «Машина для здійснення бажань, або Суботик повертається в суботу».

- А Пляшкер створює грім у четвер.
- Б Суботик захворів.
- В Амфібер піймав папугу Кулеса.
- Г Відпочинок на острові татка з Робінзоном.
- Д Машину для здійснення бажань полагоджено.

9. Встановити відповідності. Про кого з персонажів повісті «Пригоди Тома Соєра» цитата?

1	Гек Фінн	А	«... Незабаром у залі суду не чути було жодного звуку. Крім його голосу... Роззявивши рота, публіка ловила кожне його слово, не помічаючи часу, зворушені і захоплені моторошним оповіданням»
2	Беккі Тетчер	Б	«... Чарівне голубоке створіння з двома довгими золотистими кісками, в білому платтячку та вишитих панталончиках».
3	Том Соєр	В	«Він, правда, людина непутяща, але й лиха нікому не робив. Нікому! Ніколи! Наловить трохи рибки,... а тоді вештається без діла».
4	Меф Поттер	Г	«На весні він перший починав ходити босоніж, а восени останній взував щось на ноги, ніхто не примушував його взуватись і переодягатись».

КЛЮЧ: 7: А, В, Г. 8: 1А, 2Б, 3В, 4Г, 5Б. 9: 1Г, 2Б, 3А, 4В.

Ставлення

Завдання 10-11. Кожна правильна відповідь – 1,5 бала, максимальна кількість балів – 3 б.

10. Поміркувати на тему «Том Соєр – позитивний чи негативний персонаж?» (3-4 речення).
11. Висловити власне ставлення до змін, які сталися з пані Моркван з появою Суботика (3-4 речення).

Завдання 12. Написати творчу роботу на одну із тем (6-8 речень). Максимальна кількість балів – 3 б.

- ✓ Інтерв'ю з пані Моркван «Що і чому ви б попросили в машини для здійснення бажань?»
- ✓ Лист-порада Гекльберрі Фінну від Тома Соєра.

IV. Рефлексивно-оцінюючий.

1. Підбиття підсумків уроку.

- ☐ Вправа «Мікрофон» (слайд 4).

– Чому важливо оцінювати та аналізувати особистий поступ у розвитку компетентностей?

2. Рефлексія.

- ☐ Вправа «Рефлексивний екран» (слайд 5).

– Сьогодні на уроці я:

- ✓ з'ясував...
- ✓ перевірів...
- ✓ висловив..
- ✓ створив...
- ✓ застосував...

3. Повідомлення домашнього завдання та інструктаж щодо його виконання (слайд 6).

Для всіх учнів.

Скласти п'ять запитань до вікторини за вивченими творами.

Індивідуальні завдання.

Створити колаж, кроссенс, кросворд, анаграми до вивчених у 5 класі творів зарубіжної літератури, які найбільше запам'яталися.